

Rådet for psykisk helse

Postadresse: Postboks 817 Sentrum, 0104 Oslo

Besøksadresse: Grensen 13, 0159 Oslo

Tlf 23 10 38 80

post@psykiskhelse.no

Bank: 1609.08.79875

www.psykiskhelse.no

Org.nr. 971524499

Rådets medlemsorganisasjoner: ADHD Norge, Aurora - støtteleiring, Bipolarforeningen Norge, FRI - foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Hjelpekilden Norge, Hvirte Ørn, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse - LPP, Landsforeningen mot seksuelle overgrep, Mental Helse, Mental Helse Ungdom, Norsk Tourette Forening, ROS - Rådgivning om spiseforstyrrelser, Spiseforstyrrelsesforeningen, WSO - Landsforeningen We Shall Overcome, Voksne for Barn, Kirkens SOS, Stiftelsen CRUX, Norges Røde Kors, Fagforbundet, FO - Fellesorganisasjonen, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Psykiatrisk forening, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Universitetet i Sørøst-Norge, NTNUI - Norges Tekniske Naturvitenskapelige Universitet, Universitetet i Ågder, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø.

Til Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo, 17. januar 2025

Høringsvar: Endringer i helsetilsynsloven mv. og opphevelse av lov om Statens undersøkelseskomisjon - ny meldeordning (Oppfølging av Varselutvalgets rapport)

Rådet for psykisk helse leverte høringsvar knyttet til Varselutvalgets rapport og forslaget om opphevelse av lov om Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) i august 2023. I likhet med de fleste av høringsinstansene advarte vi mot konsekvensene av en nedlegging, fordi det vil svekke tilgangen til informasjon om uønskede hendelser. Dette er den loven som sikrer oss en tilsynsmyndighet utenfor den nasjonale forvaltningen der Helsetilsynet skal ivareta både tilsyn og kontroll, og ha et læringsformål og et sanksjonsansvar. Tilsynsordningene knyttet til helsetjenesten er i tillegg helt avgjørende for å sikre tillit til tjenestene. Flere høringsinstanser påpekte også at Varselutvalgets rapport ikke gir et tilstrekkelig faglig grunnlag for å konkludere med en sammenslåing av Statens helsetilsyn og Ukom.

Ukoms arbeid har bidratt til å utvikle kvaliteten i helse- og omsorgstjenesten. Helt siden etableringen har vi erfart at deres helhetlige undersøkelser som inkluderer alle nivåer og alle aktører i helse- og omsorgstjenesten inkludert forvaltnings- og myndighetsnivået, har gitt et læringsutbytte knyttet til grenseflatene mellom aktører og instanser som er helt vesentlig og bidrar til læring og nødvendig systemendring på det psykiske helsefeltet.

Vi i Rådet for psykisk helse stiller oss bak Ukoms høringsuttalelse, som understreker at opphevelse av lov om Statens undersøkelseskomisjon vil medføre at vi i Norge avvikler ordningen med en nasjonal undersøkelseskomisjon, som har til oppgave å bidra til læring av alvorlige hendelser og alvorlige forhold i helse- og omsorgstjenesten, hvor viktige prinsipper som uavhengighet, sanksjonsfrihet og streng taushetsplikt oppheves. Den foreslåtte ordningen blir ikke sanksjonsfri, med den mulige følgen at viktig informasjon ikke inkluderes i det tilsynsbaserte kvalitetssikringsarbeidet. Vi mister også muligheten til å undersøke alle nivåene i systemet, f.eks. samarbeidet med politiet.

I tillegg støtter vi anmodningen til departementet om å gjennomføre en evaluering av Ukoms arbeid før Ukom-loven eventuelt foreslås opphevet.

Rådet for psykisk helse

Tove Gundersen
generalsekretær